

ทำสิ่งโสโครกให้เป็นบุญ

หากไปหาที่แห่งหนึ่ง นอกเมือง แล้วไปทำถึง เอาสิ่งโสโครกปล่อยในถัง หมักไป 10 วัน สิ่งโสโครกก็หายโสโครก มีเชื้อโรค 10 วันก็หมดไป ถ้าให้ตีเอาเป็น 28 วัน ให้มันจืดจางจน พวกเชื้อโรคที่ร้ายแรงเวลานั้นยังมีอยู่ ก็ไม่ต้องบอกรู้ คนถึงเกียจ เป็นพวกเชื้อโรคต่างชนิดหมด ไม่มีแมแต่กลิ่นก็หมด ไปใส่อย่างนั้นเสร็จแล้ว เอามาตาก วัตุนั้นใช้เป็นปุ๋ย เป็นประโยชน์ มันเป็นส่วนหนึ่งของแข็ง และเป็นน้ำ น้ำก็เป็นปุ๋ยที่ไม่เหม็น เอาไปใช้แล้วทำลายถึง ก็เอาสิ่งโสโครก มาใส่อีก เอาของโสโครก ของปฏิภูลมาใช้ประโยชน์สำหรับการเกษตรใช้ได้

พระราชดำริสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 4 ธันวาคม 2544 ณ ศาลาศิลาชัย พระราชวังดุสิต

เทศบาลเมืองทุ่งสง สนองพระราชดำริ “ทำสิ่งโสโครกให้เป็นบุญ”

สนองพระราชดำริ

“ทำสิ่งโสโครกให้เป็นบุญ”

ต้นแบบ

มาจากสิ่งปลูกสร้าง

ดำเนินการโดย... เทศบาลเมืองทุ่งสง

รายละเอียดโครงการหรือกิจกรรม

เทศบาลได้ดำเนินการนำสิ่งปฏิกูล จำนวนวันละ 8 ลูกบาศก์เมตร มาหมักในถัง ปิด ระยะเวลา 28 วัน แล้วปล่อยลงสู่ลานทรายกรองและตากแดดจนแห้ง นำไปบดด้วย เครื่องบด จะได้เป็นผงบรรจุกระสอบ

วัตถุประสงค์ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เศรษฐกิจ : ลดภาระค่าใช้จ่ายของเทศบาลในการซื้อปุ๋ย สำหรับใส่ต้นไม้ในเขต เทศบาลประมาณเดือนละ 5,000 ก.ก. มีรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ย เดือนละประมาณ 10,000 บาท

สิ่งแวดล้อม : เป็นการจัดการสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องหลักสุขาภิบาล ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ แทนปุ๋ยเคมีซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สุขภาพ : ลดสารตกค้างที่มีผลต่อสุขภาพ

ประเภทกิจกรรม

จัดการสิ่งปฏิกูลให้ถูกต้องหลักสุขาภิบาล นำมาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่า

สิ่งปฏิกูลหมายถึง

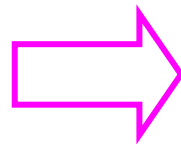
อุจจาระและปัสสาวะ รวมตลอดถึงวัตถุอื่นใดซึ่งเป็น
สิ่งโสโครกและมีกลิ่นเหม็น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

เทศบาลเมืองทุ่งสง

มีหน้าที่ในการจัดการสิ่งปฏิกูลในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง และเพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมการขนถ่าย และกำจัด สิ่งปฏิกูลในขั้นตอนสุดท้ายให้เป็นไปอย่างถูกต้อง**ตามหลัก สุขาภิบาล** เทศบาลจึงได้ดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูล ดังกล่าวโดยการ... นำมาทำปุ๋ยหมัก

ขั้นตอนการดำเนินงานจัดการสิ่งปฏิกูล

1 ชี้นัดร้องขอใช้และชำระค่าบริการ ครั้งละ 250 บาท
บริการจุดสิ่งปฏิกูล ณ ศูนย์บริการ One Stop Service
สำนักงานเทศบาลเมืองทุ่งสง

2 รถจุดสิ่งปฏิกูลจะไปจุดสิ่งปฏิกูล ณ บ้านที่ชี้นัดร้องขอ
วันรุ่งขึ้น

3 นำสิ่งปฏิกูลมาใส่ถังหมัก หมักนาน 28 วัน

4 ปล่องสิ่งปฏิกูลที่หมัก ปล่อยลงบ่อกรอง
ฝังจนแห้ง

5 นำอุจจาระที่ตากแห้งไปใส่กระบองการ
ปล่อยบดและบรรจุถุงจำหน่าย ก.ก. ละ
5 บาท

หลักเกณฑ์การขนถ่ายสิ่งปฏิกูล

1. รถสูบล้างสิ่งปฏิกูล - ถังปิดมิดชิด สายยาง ท่อ มีสภาพดี

2. มีอุปกรณ์ทำความสะอาดประจำรถ เช่น ถังใส่น้ำ ไม้กวาด
น้ำยาฆ่าเชื้อโรค (ไฮโซล 2 %) น้ำยาดับกลิ่น

สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการขนถ่ายสิ่งปฏิกูล

1. ผู้ปฏิบัติงานสวมชุดป้องกัน
2. ทำความสะอาดท่อสำหรับใช้สูบสิ่งปฏิกูล หลังจากสูบเสร็จ

3. ทำความสะอาดชุดปฏิบัติงานทุกวัน หลังปฏิบัติงาน รวมทั้งตัวผู้ปฏิบัติงาน
4. กรณีที่มีสิ่งปฏิกูลหกเลอะราด ให้ทำการฆ่าเชื้อโรค ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรค (ไกลโซล 2%) แล้วทำความสะอาดด้วยน้ำ
5. มีการตรวจสอบสุขภาพผู้ปฏิบัติงาน ปีละ 2 ครั้ง
6. ห้ามนำรถไปใช้ในกิจการอื่น
7. เติมน้ำหมักชีวภาพในถังส้วม เพิ่มจุลินทรีย์ในถังเกราะ

การควบคุมการขนถ่ายและบำบัดสิ่งปฏิกูล

1. ต้องมีใบนำส่งสิ่งปฏิกูล
2. มีสถานที่หรือระบบบำบัดที่ถูกต้องเหมาะสม

บ่อหมักปฏิกูลเป็นปุ๋ย

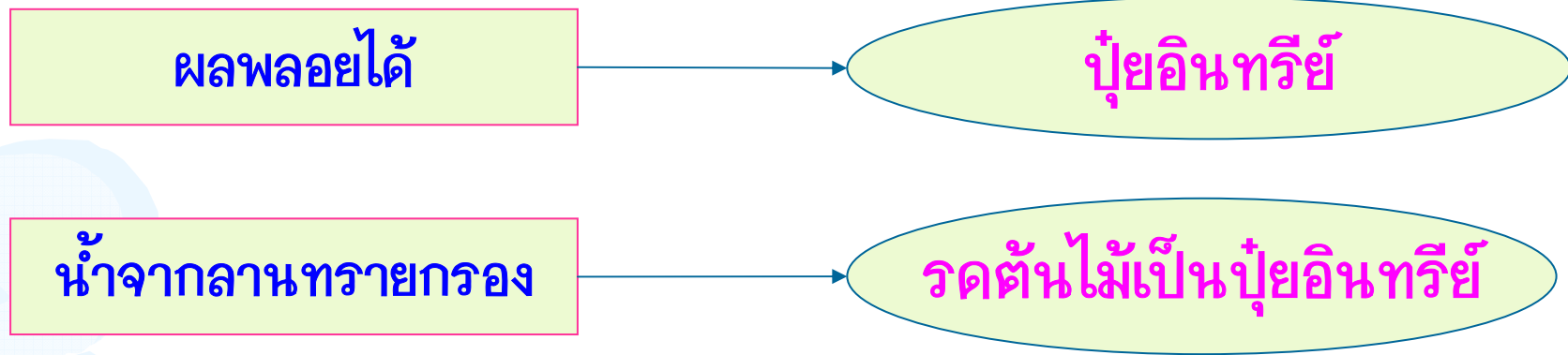
ระบบบำบัด
สิ่งปฏิกูล

ระบบหมักก๊าซชีวภาพ

ระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลของเทศบาล

วิธีการหมักย่อยสลายปฏิกูลในถังปิด โดยอาศัยจุลินทรีย์ช่วยย่อยสลาย

ดำเนินโครงการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538

สถานที่ดำเนินการ พื้นที่บ่อฝังกลบมูลฝอยเก่า หมู่ที่ 2 ตำบลควนกรด

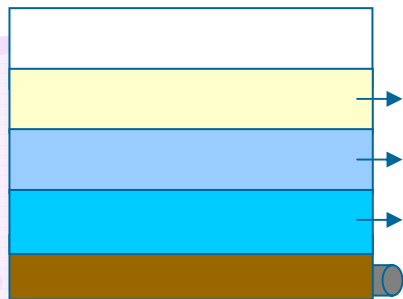
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระบบบ่อหมักปฏิกูล

1. บ่อหมักย่อยสลาย

2. ลานกรองทราย

ทรายหยาบ หน้า 15 ซม.

หินเบอร์ 1 หน้า 15 ซม.

หินเบอร์ 2 หน้า 20 ซม.

ระบบบำบัดมูลปศุสัตว์(ต่อ)

3. โรงตากปศุสัตว์

4. โรงบดสิ่งปศุสัตว์ และเก็บปุ๋ย

5. สถานที่บำบัดสิ่งปศุสัตว์

- น้ำไม่ท่วม
- ห่างจากบ้านเรือนไม่น้อยกว่า 50 เมตร
- ชุ่มชื้นยอมรับ

การจัดการดูแลระบบบำบัดสิ่งปฏิกูล

1. เจ้าหน้าที่ต้องสวมถุงมือยางและรองเท้ายางขณะปฏิบัติงาน
2. เจ้าหน้าที่ดูแลให้รถสูบล้างสิ่งปฏิกูลต้องทิ้งสิ่งปฏิกูลลงถังหมัก
3. ปฏิภูลหกเริ่ยราด ทำความสะอาดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ
4. ปิดฝาถังหมักทุกครั้ง หลังจากที่ใช้ปฏิภูลลงในถังแล้ว
5. ดูแลลานทรายกรอง
6. เจ้าหน้าที่ต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพประจำปี อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
7. อุปกรณ์ชำรุดแจ้งซ่อมทันที

การเพิ่มคุณภาพปุ๋ย

ปฏิกูลผง

เครื่องผสมและอัดเม็ด

เครื่องอบร้อน

ปุ๋ยหมัก
และแร่ธาตุ

ปุ๋ยเม็ด

ปริมาณธาตุอาหารหลักปุ๋ยอินทรีย์
จากสิ่งปฏิกูล

ปริมาณธาตุอาหาร		เกณฑ์กำหนด
ไนโตรเจนทั้งหมด (%N)	3.20	ไม่น้อยกว่า 1.0%
ฟอสฟอรัสทั้งหมด (%P ₂ O ₅)	2.87	ไม่น้อยกว่า 0.5%
โพแทสเซียมทั้งหมด (%K ₂ O)	0.23	ไม่น้อยกว่า 0.5%

ตรวจวิเคราะห์โดย มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์